

ORSZÁGOS RENDŐR-FŐKAPITÁNYSÁG

Cím: 1139 Budapest Teve u. 4-6. 1903 Bp. Pf.: 314/15
Tel.: 443-5573/33104
Fax: 443-5733/33133
E-mail: orfkvezeto@orfk.police.hu

Szám: 29000–105/357– /2012. RP.

Tárgy: alapvető jogot sértő
rendőri intézkedés
elleni panasz elbírálása

HATÁROZAT

A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 92. § (1) bekezdésében biztosított jogkörömnél fogva panaszos által benyújtott panasz tárgyában folytatott eljárásban – figyelemmel az Rtv. 93/A. § (7) bekezdésére, továbbá a Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Panasztestület) 403/2012. (XII. 19.) számú állásfoglalása megállapításaira – **a panasznak a bilincs használata tekintetében**

helyt adok,

egyebekben azt

elutasítom.

A határozat ellen az Rtv. 93/A. § (9) bekezdése alapján – figyelemmel a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 100. § (1) bekezdésére, valamint a 109. § (3) bekezdésére – fellebbezésnek helye nincs, annak felülvizsgálata közvetlenül kérhető a bíróságtól.

A keresetlevelet az Országos Rendőr-főkapitányságnál – a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságnak címezve – a felülvizsgálni kért határozat közlésétől számított harminc napon belül kell benyújtani, vagy ajánlott küldeményként postára adni, illetve azt a fenti határidőn belül a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bírósághoz (1027 Budapest, Csalogány u. 47–79., 1539 Budapest, Pf. 632.) is be lehet nyújtani. (A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 326.§ (7) bekezdése, 330. § (2) bekezdése, 326. § (7) bekezdése és a Ket. 109. § (1) bekezdés a) pontja).

A határozatot kapják:

- 1) panaszos
- 2) Független Rendészeti Panasztestület
- 3) Baranya Megyei Rendőr-főkapitányság vezetője
- 4) Irattár

INDOKOLÁS

I.

A panaszos a Panasztestületnél 2012. március 21-én, elektronikus úton (e-mailben) élt panasszal a vele szemben 2012. március 14-én foganatosított rendőri intézkedés ellen.

A panaszos a beadványában előadta, hogy 2012. március 14-én 18.00 órakor a Mohács Város Önkormányzata által az 1848/49-es forradalom és szabadságharc évfordulójára szervezett ünnepségen kívánt részt venni. Az ünnepség szónokaként Mohács polgármesterét nevezte meg, akivel a panaszos – beadványa tanúsága szerint – „személyes konfliktusban” van. A panaszos leírta, hogy a rendőrség mindössze négy fővel vett részt a rendezvény biztosításában, akik olyan helyen tartózkodtak, hogy a rendezvényre nem volt rálátásuk.

A panaszos az ünnepi műsor megkezdése után sípallal fejezte ki véleményét a polgármester beszédével kapcsolatban, ekkor a panaszost egy idősebb hölgy, valamint a helyi kisebbségi önkormányzat vezetője „inzultálni” kezdte, mely miatt rendőri intézkedésre került sor. A rendezvényen részt vevő r. szds. „rádión kért erősítést”, miközben a panaszos „folytatta véleménynyilvánítását”. A Mohácsi Rendőrkapitányság vezetője is szólt a panaszosnak, hogy ezen cselekményét fejezze be. Ezt követően a Rendőrkapitányság vezetője egy másik rendőrrel „agresszíven elrángatta” a panaszost a helyszínről, mintegy 70 méterre a történetektől, majd őt „figyelmeztetés, felszólítás és jogsértésre való hivatkozás nélkül” „elvitték”. A panaszos megítélése szerint a rendőrök ruházata nem felelt meg az öltözködési előírásoknak.

Az intézkedés okaként a panaszossal szemben intézkedő r. szds. a garázdaságot és a rendzavarást nevezte meg, és ezt követően sor került a panaszos megbilincselésére, előállítására, „motozására”, valamint „cellában” történő elhelyezésére. Orvosi vizsgálatra (látlelet felvételére) a panaszos megítélése szerint a rendőrök hibájából nem került sor. Előállításakor közölte, hogy transzparense is volt, melyet azonban a helyszínen nem találtak meg, magántulajdonát a rendőrök „nem óvták meg”, és mire a helyszínre a panaszos visszatért, a transzparenst szétszaggatva találta meg.

A panaszos 2012. április 29-én e-mailben az alábbiakkal egészítette ki a panaszát.

Leírta, hogy az esetről videofelvétel készült, valamint hogy ő milyen szavakat használt a „véleménynyilvánítása” során, melynek hatására atrocitás érte. Leírta továbbá, hogy amikor rendőri segítséget kért, intézkedésre nem került sor, sem az inzultálókkal, sem vele szemben. Amikor a panaszos a kiabálást folytatta, őt „elrángatták” a helyszínről.

Előadta továbbá, hogy előállítása és a vele szemben alkalmazott bilincshasználat meddig tartott és ennek során milyen dokumentumokat adtak számára a rendőrségen, valamint hogy meghallgatására egyáltalán nem került sor. Ismételten panaszolta, hogy nem vettek fel a sérüléséről látleletet. Panaszának kiegészítésében tanút is megnevezett.

A panaszos 2012. június 2-án ismételten beadvánnyal élt, melyben a vele szemben indult szabálysértési eljárás alapjául szolgáló feljelentés tartalmát sérelmezte, illetőleg véleményezte, és ezzel kapcsolatban a Panasztestületet intézkedésre kérte.

2012. július 1-jén – szintén a Panasztestülethez címzett beadványában – leírta, hogy a bíróság elmarasztalta garázdaság és rendzavarás szabálysértésében, valamint véleményezte a bíróság – megítélése szerint súlyos – „eljárásjogi hibáit”. (A panaszos ezt követően még három levélben sérelmezte a bíróság munkáját, valamint a vele szemben hozott ítéletet.)

A tényállás teljes körű tisztázása érdekében az eljárás során szükségessé vált a Panaszos nyilatkozattételre történő felhívása. Mindezekre tekintettel a Ket. 51. § (2) bekezdése alapján 29000-105/357-13/2012. P. sz. végzésemmel a panaszost nyilatkozattételre hívtam fel,

észrevételeinek közlése céljából. A panaszos ennek 2013. február 28-án, elektronikus úton eleget tett.

Ezen beadványában véleményezte a Panasztestület állásfoglalását, valamint indítványozta, hogy korábbi ügyeinek iratanyaga jelen közigazgatási eljáráshoz kerüljön csatolásra. Leírta, hogy megítélése szerint a vele szemben (nem) intézkedő rendőr által tett feljelentés valótlan tartalma miatt bűncselekményt valósít meg. Nyilatkozata többi részében a korábban már ismertetett álláspontját rögzítette, illetve pontosította.

A beadványokban foglaltak szerint a panaszos az alábbiakat panaszolta:

- 1) Sérelmezte az előállítás jogszerűségét és időtartalmát.
- 2) A panaszos sérelmezte, hogy agresszíven rángatták el a helyszínről.
- 3) Megítélése szerint jogszerűtlen volt a vele szemben alkalmazott bilincs használata.
- 4) Nehezményezte, hogy láttelelet felvételére nem szállították el a rendőrök.
- 5) Állítása szerint a rendőrök mulasztottak akkor, amikor a transzparensére nem vigyáztak.

A Panasztestület állásfoglalásában alapjog súlyos sérelmét állapított meg. Erre való tekintettel hatásköröm és illetékességem az Rtv. 92. § (1) bekezdésén, valamint az Rtv. 93/A. § (6) és (7) bekezdésén alapul.

A Panasztestület megállapította, hogy az előállítás, annak időtartama és a testi kényszer alkalmazása kapcsán jogsérelem nem történt. Azt sem állapította meg a Panasztestület, hogy történt-e mulasztás az orvosi vizsgálat elrendelése kérdésében. Alapjogsérelem nem volt megállapítható a testi kényszer alkalmazásának módjával és az azzal összefüggésben sem, hogy történt-e mulasztás a panaszos transzparensének biztonságba helyezése kapcsán.

„Megállapította ugyanakkor a Testület, hogy a panaszossal szembeni bilincsalkalmazás jogalap nélküli volta miatt sérült a panaszos személyes szabadsághoz és emberi méltósághoz való joga. Úgyszintén sérült a tisztességes eljáráshoz való joga azáltal, hogy a jogszabályi előírások szerinti bilincsalkalmazást megelőző felszólításra és figyelmeztetésre nem került sor.”

A Panasztestület megítélése szerint ezen jogsérelmek elérik azt a szintet, mely az állásfoglalásnak az országos rendőrfőkapitány részére történő megküldését indokolják.

II.

Az eljárás során az alábbi bizonyítékok alapján állapítottam meg a döntésem alapjául szolgáló tényállást:

- a panaszbeadvány és annak kiegészítései (2012. március 21., 2012. április 29., 2012. június 4., 2012. június 27., 2012. július 1., 2012. július 21., 2012. augusztus 5., 2012. augusztus 14., 2012. szeptember 13.)
- a Mohácsi Rendőrkapitányság vezetőjének 2012. május 24-én kelt, 02030-105/21-1/2012.P. számú adatszolgáltatása,
- a Mohácsi Rendőrkapitányság Közrendvédelmi és Határrendészeti Osztály 2012. március 14-én kelt feljegyzése,
- a Mohácsi Rendőrkapitányság Közrendvédelmi és Határrendészeti Osztály Járőr és Határrendészeti Alosztály 2012. március 14-én kelt igazolása,

- a Mohácsi Rendőrkapitányság 2012. március 14-én kelt Tájékoztatója,
- videofelvétel, hanganyag,
- tárgyalási jegyzőkönyvek.

A panaszbeadvány és a rendőrség által rendelkezésre bocsátott dokumentumok alapján vizsgálat tárgyává tettem azt, hogy a jogszabályi előírásoknak megfelelően került-e sor a panaszos előállítására, a testi kényszer és bilincs alkalmazására, illetve, hogy mulasztott-e a rendőrség intézkedést a panaszos magántulajdona védelme során.

III.

A panaszeljárában mindenekelőtt azt vizsgáltam, hogy a hatáskör alapján valamennyi panaszosi sérelem kivizsgálása elvégezhető-e.

Az Rtv. 92. § (1) bekezdése szerint, akinek az e törvény IV., V. és VI. fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása alapvető jogát sértette – választása szerint – panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez, vagy kérheti, hogy panaszát az országos rendőrfőkapitány, valamint a főigazgatók a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően bírálják el.

Az idézett rendelkezés értelmében ezen eljárás hatáskörébe kizárólag azon rendőri intézkedések és mulasztások vizsgálata tartozik, melyek az Rtv. IV., V. és VI. fejezetének alkalmazásával összefüggésben merülnek fel. A fentiekre figyelemmel ezen eljárás során nem állt módomban vizsgálni a panaszos azon sérelmét, hogy történt-e mulasztás a panaszos transzparensének biztonságba helyezésével kapcsolatosan.

A fentiekből következik, hogy a panasz eljárás során a rendőrségnek nem terjed ki a jogköre a magántulajdon megrongálásával kapcsolatos kérdés tisztázására, a hatáskörökre vonatkozó szabályok alapján csak a rendőri intézkedés elmulasztását értékelhettem.

Az eljárás során a tényállás tisztázása és a felek elmondása közötti ellentmondások feloldása érdekében a Ket. 62. § (1) bekezdés alapján tárgyalás tartása vált szükségessé, mely a Mohácsi Rendőrkapitányság hivatali helyiségében került foganatosításra. Az ügyfél és annak tanúja, valamint az intézkedő rendőrök kerültek meghallgatásra.

A Ket. 62. § (1) bekezdés alapján, *„A hatóság tárgyalást tart, ha ezt jogszabály előírja, vagy a tényállás tisztázásához, illetve az egyezségi kísérlet lefolytatásához szükség van az eljárásban részt vevő személyek együttes meghallgatására.”*

A panaszos a meghallgatása során a korábbi beadványaiban foglaltakat fenntartva újabb információval nem szolgált. A tanúknak feltett kérdéseivel egyértelműen arra akart rávilágítani, hogy annak ellenére, hogy őt érte inzultus az idős hölgy és a Cigány Kisebbségi Önkormányzat képviselője által, illetve a rendőri intézkedést ő kérte, mégis vele szemben intézkedtek a rendőrök és állították elő a Mohácsi Rendőrkapitányságra.

Tanúk kerültek meghallgatásra az intézkedést foganatosító rendőrök, valamint a panaszos által megnevezett kívülálló tanú. A rendőrök a jelentésükben foglaltakat továbbra is fenntartották, illetve az eltelt időre tekintettel, az intézkedéssel kapcsolatos minden részletre nem emlékeztek. Abban azonban egyetértettek, hogy a panaszos a hangos és zajkeltő vélemény nyilvánításával zavarta az ünnepelni megjelent tömeget, illetve magatartásával a terhére felrótt szabálysértéseket elkövette.

A panaszos egyik beadványában megnevezett tanú nem került meghallgatásra, mivel az intézkedés idejében a 14. életévét még nem töltötte be, így a megjelent törvényes képviselőjével egyetértve a meghallgatásától az ügy előadója eltekintett.

1) A panaszos sérelmezte az előállítás jogszerűségét és időtartalmát.

1/a. Az előállítás jogszerűségének vizsgálata.

Az Rtv. 33. § (2) bekezdés f) pontja szerint, „a rendőr a hatóság vagy az illetékes szerv elé állíthatja azt, aki a szabálysértést az abba hagyásra irányuló felszólítás után is folytatja, illetőleg akivel szemben az eljárás azonnal lefolytatható, továbbá akitől tárgyi bizonyítási eszközt kell megszerezni, vagy elkobzás alá eső dolgot kell visszatartani.”

A szabálysértésekről szóló 1999. évi LXIX. törvény (a továbbiakban: Sztv.) 142. § (1) bekezdés b) pontja értelmében, „Aki rendzavarás vagy garázdaság esetén a hatóság vagy az eljáró hivatalos személy intézkedésével szemben engedetlenséget tanúsít, elzárással vagy százötvenezer forintig terjedő pénzbírsággal sújtható.”

Az Sztv. 142/A. § (1)-(3) bekezdés szerint, „Aki olyan kihívóan közösségellenes magatartást tanúsít, amely alkalmas arra, hogy másokban megbotránkozást vagy riadalmat keltsen, elzárással vagy százötvenezer forintig terjedő pénzbírsággal sújtható.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott szabálysértés elkövetőjével szemben kitiltásnak is helye van.

(3) Az (1) bekezdésben meghatározott szabálysértés miatt az eljárás a bíróság hatáskörébe tartozik.”

Az Rtv. 19. § (1) bekezdés alapján, „A jogszabályi előírások végrehajtását szolgáló rendőri intézkedésnek - ha törvény vagy nemzetközi megállapodás másként nem rendelkezik - mindenki köteles magát alávetni, és a rendőr utasításának engedelmeskedni. A rendőri intézkedés során annak jogszerűsége nem vonható kétségbe, kivéve, ha a jogszerűtlenség mérlegelés nélkül, kétséget kizáróan megállapítható.

(2) A rendőr jogszerű intézkedésének való ellenszegülés esetén az e törvényben meghatározott intézkedések és kényszerítő eszközök alkalmazhatók.”

A panaszos állítása szerint, a rendőrök akadályozták a szabad vélemény nyilvánításban és jogszerűtlenül, ok nélkül állították elő.

A rendőri tájékoztatás szerint a panaszos által elkövetett szabálysértések egyrészt a garázdaság, másrészt a rendzavarás voltak.

Szükséges a történetekkel kapcsolatosan rögzíteni azt, hogy a szóban forgó intézkedés napján és helyszínén az önkormányzat szervezésében az 1848/49-es forradalom emlékére megrendezett ünnepség zajlott. A rendőrség a rendezvény biztosításában nem vett részt, tekintettel arra, hogy a rendezvényt kulturális rendezvénynek minősítették, és azt ennek megfelelően kezelték. Tény, hogy a panaszos nem a gyülekezési jogról szóló 1989. évi III. törvény hatálya alá tartozó rendezvényen gyakorolta szabad véleménynyilvánításhoz való jogát a polgármester beszéde alatt.

Meg kell említeni a rendőrkapitány azon tájékoztatását is, miszerint figyelemmel a rendezvény kulturális jellegére, a bekiabálásokkal a panaszos mások gyülekezési jogát nem zavarhatta, így ekkor még intézkedést nem kezdeményeztek a rendőrök a panaszossal szemben. A panaszos ismételt kiabálásai után ugyanakkor a tömegben hangos szóváltás alakult ki, melynek okán r. századossal a rendőrkapitány a jelzett helyre ment. A rendőrkapitány azt tapasztalta, hogy a panaszost több ember veszi körül, és vonja kérdőre kiabálása, valamint a megemlékezés és az ünneplő tömeg megzavarása okán. A kialakult helyzet miatt a r. őrnagy kezdeményezett először intézkedést a panaszossal szemben, majd az intézkedést a kapitányságvezető vette át és az előállítást is ő fogatosította.

A rendzavarás tényállás elemeit a panaszos magatartására vetítve megállapítható – amely a panaszos által készített felvételen is jól hallható –, hogy a panaszos a garázda viselkedését továbbfolytatta annak ellenére, hogy többször felszólították arra, hogy rendőri intézkedés alatt áll és hagyjon fel a kiabálással, sípolással.

A fent ismertetett tényállások és ezzel együtt a panaszos viselkedése jogalapot szolgáltatott az előállításához, illetve ahhoz, hogy a véleménynyilvánításában ilyen formán korlátozzák.

A rendőri intézkedés arányosnak tekinthető, mert a panaszos bizonyíthatóan, a rendőri felszólítások ellenére is folytatta magatartását, azaz a rendőri felhívások nem voltak elegendők a szabálysértés megakadályozásához.

A vizsgált esetben intézkedő rendőrök indokoltan és az arányosság követelményének szem előtt tartásával döntöttek a panaszos előállítása mellett. Megállapítható továbbá, hogy a rendőrök a panaszos előállításával jogszerűen korlátozták a szabad véleménynyilvánítás jogát, ezért a panaszt elutasítom.

1/b. Az előállítás időtartamának vizsgálata.

Az Rtv. 33. § (3) bekezdés szerint, „A rendőrség az előállítással a személyi szabadságot csak a szükséges ideig, de legfeljebb 8 órán át korlátozhatja. Ha az előállítás célja még nem valósult meg, indokolt esetben ezt az időtartamot a rendőri szerv vezetője egy alkalommal 4 órával meghosszabbíthatja. Az előállítás időtartamát a rendőri intézkedés kezdetétől kell számítani.”

A panaszos sérelmezte az előállítás időtartamát.

A rendőrségi dokumentáció, valamint a panaszos aláírását tartalmazó előállításról kiállított igazolás – és a panasz szerint is – megállapítható, hogy a panaszos előállítása 18.47 órától 20.15 óráig tartott, tehát 1 óra 28 percet vett igénybe. Ez idő alatt került sor a panaszos, továbbá közel 20 fő szóbeli meghallgatására, 12 fő igazoltatására, adatainak rögzítésére, a panaszos rendőrségi objektumba történő szállítására. Mivel nem volt rendőri biztosítás, ezért járművet kellett a helyszínre kérni, ami viszonylag rövid idő, kb. 5 perc alatt a helyszínre érkezett. Elkészítették továbbá a rendőrök a személyes szabadságot korlátozó jelentést, a nyilatkozatokat, tájékoztatták a panaszost a panaszjogról, és átvizsgálták ruházatát, illetve a letéti tárgyakról tételes jegyzőkönyv került felvételre.

A rendőrség által megjelölt, a panaszos személyéhez fűződő eljárási cselekmények és az intézkedés időtartamát befolyásoló egyéb körülmények ismeretében, nem találtam aránytalannak a panaszos előállításának időtartamát, ezért a panaszt e tekintetben is elutasítom.

2) A panaszos sérelmezte, hogy a rendőrök agresszíven rángatták el a helyszínről.

Az Rtv. 47. §-a alapján, „A rendőr - intézkedése során - az ellenszegülés megtörésére testi erővel cselekvésre vagy a cselekvés abbahagyására kényszerítést (testi kényszert) alkalmazhat.”

A rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 39 § (1) és (2) bekezdése alapján, „Az Rtv. szerinti kényszerítő eszköz csak akkor alkalmazható, ha az intézkedés alá vont magatartása, ellenszegülésének mértéke annak Rtv. szerinti alkalmazását indokolja. A nagyobb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással járó kényszerítő eszköz akkor alkalmazható, ha a kisebb korlátozással,

sérüléssel vagy károkozással járó kényszerítő eszköz alkalmazása nem vezetett eredményre vagy sikere eleve kilátástalan.

(2) Az intézkedés alá vont személy magatartása szempontjából a rendőr az alábbiak szerint tesz különbséget:

a) passzív ellenszegülést tanúsító személy, aki a rendőri intézkedés során a számára jogszerűen adott rendőri utasításokat nem hajtja végre, de tevőleges ellenszegülést nem mutat,

b) aktív ellenszegülést tanúsító személy, aki nem veti magát alá a jogszerű rendőri intézkedésnek, magatartásával fizikai erő kifejtés útján is igyekszik azt megakadályozni,

A Szolgálati Szabályzat 40. § (1) bekezdése értelmében, *„A megfogás, a leszorítás, az elvezetés vagy más, a rendőr által fizikai erő kifejtéssel alkalmazott, valamely cselekvésre vagy cselekvés abbahagyására irányuló kényszerítés (a továbbiakban: testi kényszer) akkor alkalmazható, ha a rendőri erőfölény vagy az intézkedés alá vont személy állapota, magatartása folytán a rendőri intézkedés eredményessége ezzel biztosítható.”*

Az Rtv. 2. § (1) bekezdése szerint, *„A rendőrség védelmet nyújt az életet, a testi épséget, a vagyonbiztonságot közvetlenül fenyegető vagy sértő cselekménnyel szemben, felvilágosítást és segítséget ad a rászorulóknak. A rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait.”*

Az Rtv. 11. § (1) bekezdése alapján, *„a rendőr köteles a szolgálati beosztásában meghatározott feladatait a törvényes előírásoknak megfelelően teljesíteni, az előjárója utasításainak - az e törvényben foglalt figyelembevételével - engedelmeskedni, a közbiztonságot és a közrendet, ha kell, élete kockáztatásával is megvédeni.”*

A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (továbbiakban: Pp.) 195. § (1) bekezdése alapján, *„Az olyan papír alapú vagy elektronikus okirat, amelyet bíróság, közjegyző vagy más hatóság, illetve közigazgatási szerv ügykörén belül, a megszabott alakban állított ki, mint közokirat teljesen bizonyítja a benne foglalt intézkedést vagy határozatot, továbbá az okirattal tanúsított adatok és tények valóságát, úgyszintén az okiratban foglalt nyilatkozat megtételét, valamint annak idejét és módját. Ugyanilyen bizonyító ereje van az olyan okiratnak is, amelyet más jogszabály **közokiratnak** nyilvánít.”*

A panaszos állítása szerint, a rendőrök agresszíven bántak vele az intézkedés során, sőt még a kabátja is elszakadt.

A Mohácsi Rendőrkapitány kifejezetten és többször is rögzítette az ügy kapcsán készült dokumentációban azt, hogy a panaszos elvezetése karjánál fogva történt, kísérés jelleggel, mert annak (az elvezetésnek) nem állt ellen. A rendőrkapitány egyébként az alkalmazott bánásmód és hangnem kapcsán úgy nyilatkozott, hogy az kulturált volt, még úgy is, hogy a panaszos folyamatosan provokálta az intézkedő rendőröket.

A panaszos által megküldött felvételt megtekintve a panaszos által sérelmezett, elrángatására és kabátja letépésére utaló körülmény nem észlelhető, mivel a felvételen szinte egyetlen érdemi részlet sem látható, csak hallható. Az azonban hallható, hogy a rendőrkapitány – miután a panaszos többszöri figyelmeztetés ellenére is folytatta provokatív magatartását – egymás után több alkalommal mondja azt a panaszosnak, hogy induljanak el a helyszínről. Ebből arra lehet következtetni, hogy a panaszos önmaga nem volt hajlandó elindulni. Hozzá kell tenni, hogy a panaszos viselkedésén nem változtatott korábban sem, hiszen a rendőri

felszólítások ellenére tovább kiabált, és sípolt, amely egyfajta passzív ellenszegülésnek minősíthető.

A fenti tények alapján, a rendőrök alappal döntöttek amellett, hogy panaszost karjánál fogva, testi kényszerrel vezetik ki az ünneplő tömegből. A testi kényszer jogszerű alkalmazása miatt nem sérült a panaszos emberi máltóságához való joga.

Tekintettel arra, hogy a jelentés tartalmát a panaszos a saját állításán kívül egyéb bizonyítékokkal alátámasztani nem tudta, ezért a rendőri jelentést – mint közokiratot – fogadtam el bizonyítékként, ezért a panaszt elutasítom.

3) A panaszos megítélése szerint jogszerűtlen volt a vele szemben alkalmazott bilincs használata.

Az Rtv. 48. §-a értelmében, „a rendőr bilincset alkalmazhat a személyi szabadságában korlátozni kívánt vagy korlátozott személy

- a) önkárosításának megakadályozására,
- b) támadásának megakadályozására,
- c) szökésének megakadályozására,
- d) ellenszegülésének megtörésére.”

A Szolgálati Szabályzat 41. § (1) bekezdése, a (4) bekezdése és (6) bekezdése alapján, „Bilincs alkalmazása, az Rtv. 48. §-ában meghatározott esetekben különösen azzal szemben indokolt

- a) aki erőszakos, garázda magatartást tanúsít, és ennek abbahagyására testi kényszerrel nem készíthető,
- b) aki az intézkedő rendőrt, annak segítőjét, valamint az intézkedésben közreműködőt megtámadja,
- c) akinek az elfogására bűncselekmény elkövetésének megalapozott gyanúja miatt került sor, és szökése bilincs alkalmazása nélkül nem akadályozható meg,
- d) akinek a jogszerű intézkedéssel szembeni ellenszegülése testi kényszerrel nem törhető meg,
- e) aki önkárosító magatartást tanúsít vagy ilyen magatartás tanúsításával fenyeget,
- f) akinek fogvatartása során kísérését rendelték el, és a kísért személy veszélyessége azt indokolja, vagy
- g) akit egyedül intézkedő rendőr állít elő.

(4) A bilincselés módjai:

- a) két vagy több ember kezének egymáshoz bilincselése,
- b) kezek előre vagy hátra bilincselése,
- c) indokolt esetben lábak egymáshoz bilincselése,
- d) indokolt esetben tárgyhöz bilincselés.

(6) A bilincselés módját az intézkedő rendőr az adott körülmények között a legcélrányosabban választja meg azzal, hogy

- a) a kezek hátra bilincselése akkor célszerű, ha
 - aa) a bilincs alkalmazására testi kényszer útján kerül sor, vagy alapos okkal tartani lehet rendőr elleni támadástól, valamint szökéstől,
 - ab) az érintett személy szállítása, átkísérése nem az arra a célra kialakított járműben történik,
 - ac) az érintett személyt a rendőr egyedül állítja elő,
- kivéve, ha az intézkedésben érintett kezei az erre a célra kialakított övhöz vannak bilincselve.”*

A Szolgálati Szabályzat 39. § (3) bekezdés szerint, „A kényszerítő eszköz alkalmazását jól hallható, közérthető és határozott módon a következő sorrendben meg kell előzni:

- a) a jogellenes magatartás abbahagyására való felszólításnak, „a törvény nevében” szavak előrebocsátásával, valamint
 b) a figyelmeztetésnek, hogy kényszerítő eszköz alkalmazása következik.”

A rendőrkapitányság vezetője a panaszos megbilincselését az Rtv. 48. § c) pontjával, azaz szökés megakadályozásával indokolta. Hozzátette, hogy a panaszos szökésétől az intézkedésnek ellenszegülő magatartása alapján, valamint amiatt lehetett joggal tartani, mert folyamatosan megkísérelte magát kivonni az intézkedés alól.

A rendelkezésre álló információk, különösen pedig a panaszos által megküldött felvétel azt igazolják, hogy a panaszos megbilincselésére csupán akkor került sor, amikor már a rendőrkapitány és a r. százados kivezette őt a tömegből. A panaszos által megküldött felvételen egyértelműen hallható, hogy a rendőri erősítés helyszínre érkezése után – mielőtt a panaszost a szolgálati gépkocsiba beültették és a rendőrségre szállították volna – egy rendőr mindössze annyit közölt a panaszossal, hogy „kezét adja ide előre”, és ezt már csak a bilincs kattánásának hangja követte. A tárgyaláson a rendőrök és a panaszos által elmondottak között ellentmondás e tekintetben nem volt, az ott elhangzottak a fentieket alátámasztották.

Ugyanakkor az is megállapítható, hogy a bilincs alkalmazását semmiféle felszólítás, illetve indokolás nem előzte meg. A rendőrkapitány írásbeli tájékoztatásában úgy indokolta a testi kényszer alkalmazását, – azaz a panaszos karjánál fogva történő kivezetését a tömegből –, hogy a panaszos azzal szemben ellenállást nem tanúsított. Ezzel szemben áll a bilincselés indokolásánál olvasható állítás, miszerint a panaszos intézkedésnek való ellenszegülő magatartása okán lehetett tartani a szökésétől. Megjegyzendő, hogy a meghallgatott felvételen nem tapasztalható olyan körülmény, amely a panaszos szökési szándékra utalt volna, továbbá ugyancsak a bilincs alkalmazásának szükségtelenségét erősíti a nyilvánvaló rendőri erőfölény ténye. Megállapítható továbbá, hogy a bilincs alkalmazását végrehajtó rendőr a Szolgálati Szabályzat 39. § (3) bekezdésében foglalt garanciális jellegű rendelkezéseknek sem tett eleget.

A tárgyaláson elhangzottak szintén a fentieket támasztják alá, ezért megállapítottam, hogy jogszerűtlenül került sor a panaszos megbilincselésére, ezért a panasznak e tekintetben helyt adok.

- 4) A panaszos nehezményezte, hogy láttelelet felvételére nem szállították el a rendőrök.

Az Rtv. 2. § (1) bekezdése (ld. 7. oldal).

Az Rtv. 24. (1) bekezdése alapján, „A rendőr köteles a feladatkörébe tartozó segítséget, illetőleg a hozzáfordulónak a tőle elvárható felvilágosítást megadni.”

Az Rtv. 18. § (2) bekezdés szerint, „A rendőrség gondoskodik a fogvatartott elhelyezéséről, a fogvatartás miatt bekövetkehető egészségkárosodás megelőzéséhez szükséges ellátásáról. A sérült, beteg vagy más okból sürgős orvosi ellátásra szoruló fogvatartottat orvosi ellátásban kell részesíteni”.

A panaszos elmondása szerint, a sérülései ellenére nem vitték el a rendőrök láttelelet felvételére az előállítás alatt, holott a Cigány Kisebbségi Önkormányzat részéről elszenvedett atrocitás okán az indokolt lett volna.

A panaszos diktafonjával hangfelvételt készített, amelyen hallható, hogy r. százados azon panaszosi kérdésre, hogy elviszik-e őt láttelelet felvételére, nemmel reagált, mivel sérülést nem látott a panaszos nyakán. A rendőrkapitány levele a felvételen elhangzottakkal lényegében

azonos módon azt az információt tartalmazza, hogy a panaszoson nem észleltek a rendőrök sérüléseket, illetve, amennyiben sérülést észlel a rendőr, akkor saját és az intézkedők védelme érdekében azonnal elrendeli az orvosi vizsgálatot.

Az eljárás során a panaszos nem bocsátott a hatóság rendelkezésre az előállítást követően sérüléseiről felvett orvosi látleletet. Úgy nyilatkozott, hogy szabadon bocsátása után már nem ment el látleletet felvetetni, mivel akkor az már oka fogyottá vált, hiszen több mint két óra elteltével „már nem látszik meg az, hogyha valakit a nyakánál fogva lökdösnek”.

Egyrészt megállapítható, hogy a panaszos látlelettel nem igazolta azt, hogy bármilyen sérülése keletkezett volna, másrészt pedig az általa megküldött hangfelvételtől sem derült ki az, hogy ellenkezett volna a r. százados azon – vele közölt – véleményével, miszerint sérülést rajta nem lát, illetve nem tart megállapíthatónak. A fentiek alapján nyilvánvaló, hogy a panaszos azonnali orvosi ellátást igénylő sérüléseket nem szenvedett, ezért a panaszt elutasítom.

5) A panaszos sérelmezte, hogy a rendőrök mulasztottak akkor, amikor a transzparensére nem vigyáztak.

Az Rtv. 13. § (1) bekezdés szerint, „A rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. Ez a kötelezettség a rendőrt halaszthatatlan esetben szolgálaton kívül is terheli, feltéve, hogy az intézkedés szükségességének időpontjában intézkedésre alkalmas állapotban van.”

Panaszos sérelmezte, hogy a rendőrség nem óvta meg a transzparens állapotát, és ezzel mulasztást követett el.

A panaszos által a rendőrség részére megküldött felvételen hallható, hogy a panaszos kérte az intézkedő rendőrt, hogy tegyék meg a szükséges lépéseket annak érdekében, hogy az előállítása során gazdátlanul maradt transzparens biztonságba kerüljön.

A hangfelvételtől ugyanakkor az is kiderült, hogy a r. százados tájékoztatta a panaszost arról, hogy az általa megjelölt épület falánál nem találtak transzparens, mire a panaszos úgy reagált, „pedig ott van”. A felvétel tanúsága szerint, a r. százados közölte a panaszossal, hogy visszament, de ott nem talált semmit, illetve kollégái is úgy nyilatkoztak, hogy a helyszínt megtekintették újra, de a transzparens nem találták.

A magántulajdon megrongálásával kapcsolatos kérdés tisztázása ennek az eljárásnak nem feladata, így a hatáskörre vonatkozó szabályok alapján csak a rendőri intézkedés elmulasztása értékelhető, amelynek során a rendőrök által elmondottakat fogadtam el és a panaszt elutasítom.

IV.

A Panasztestületnek az állásfoglalásában kialakított álláspontjával a fentiekben kifejtett indokok alapján egyetértek.

Mindezek alapján a rendelkező részben foglaltak szerint döntöttem.

Határozatom az alábbi jogszabályokon alapul:

- a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 326. § (7) bekezdése, 330. § (2) bekezdése;

- a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 100.§ (1) bekezdés a) pontja valamint a (2) bekezdése, a 109. § (1) bek. a) pontja, 62. § (1) bek.;
- A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 195. § (1) bek. ;
- a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 2. § (1) bekezdése, 13. § (1) bekezdése, 33. § (2) bek. f) pontja (3) bek., a 92. § (1) bekezdése, valamint a 93/A. § (6)–(9) bekezdései; 19. § (1) és (2) bek., 47. §, 11. § (1) bek., 48. § a)-c) pontja, 24. § (1) bek., 18. § (2) bek.,
- Sztv. 142. § (1) bek. b) pontja, 142/A. § (1)-(3) nek.,
- Szolgálati Szabályzat 39. § (1) és (2) bek., 40. § (1) bek., 41. § (1), (4) és (6) bek., 39. § (3) bek.,

Budapest, 2013. április „ „

**Papp Károly r. vezérőrnagy
rendőrségi főtanácsos
országos rendőrfőkapitány**